

ВПП 2.1.1.5. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» є фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі управління фінансами суб'єктів малого бізнесу.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» є формування у здобувачів вищої освіти уявлення щодо особливостей фінансового управління в малому бізнесі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» є: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями управління формуванням фінансових ресурсів, основних засобів, оборотних активів суб'єктів малого бізнесу; закріпити знання з оподаткування доходів суб'єктів малого бізнесу; навчити здобувачів вищої освіти застосовувати системний підхід до управління прибутком та інвестиціями суб'єктів малого бізнесу; виробити навички з фінансового прогнозування та планування в малому бізнесі.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, аналізу, синтезу інформації, прийняття управлінських рішень та креативної професійної діяльності, направленої на інноваційний розвиток підприємств.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК02. Здатність аналізувати і систематизувати законодавчі, інструктивні та інші нормативні документи в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК04. Здатність аналізувати результати операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємств, фінансово-кредитних установ та бюджетних організацій та формувати стратегію і тактику господарської діяльності.

СК07. Здатність використовувати знання, уміння і навички в галузі управління фінансами.

СК11. Володіння сучасними банківськими програмними продуктами та основами організації і управління банківською діяльністю.

СК12. Здатність аналізувати існуючі і передбачати майбутні фінансові процеси в виробничій, банківській чи страховій сфері.

СК13. Здатність управляти фінансами малого бізнесу.

СК14. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії: функцій, структури, принципів організації фінансів та їх використання в організації фінансів підприємств, банку, страхової компанії.

Програмні результати навчання:

ПР01. Описати ринкові методи управління фінансами підприємств, фінансово-кредитних установ та бюджетних організацій.

ПР03. Відтворити досвід практичної діяльності шляхом самостійного вибору і застосування планових та нестандартних методів (алгоритмів) діяльності у стандартних і нестандартних умовах.

ПР07. Планувати та прогнозувати фінансовий розвиток підприємства, зокрема передбачати можливі фінансові ризики, враховувати фінансові чинники внутрішнього і зовнішнього середовища для прогнозування його фінансової рівноваги.

ПР09. Виконувати на високому професійному рівні конкретні фінансові операції, приймати оптимальні управлінські рішення з питань, що входять до його компетенції як у звичайних, так і в екстремальних умовах.

ПР15. Визначити стратегічні напрями розвитку підприємств та фінансово-кредитних установ в умовах глобалізаційних процесів в економіці.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Основи фінансового менеджменту в малому бізнесі. Поняття й критерії малого бізнесу. Роль малого бізнесу в ринковій економіці. Чинники, що перешкоджають розвитку малого бізнесу. Особливості та роль фінансового менеджменту в малому бізнесі. Фінансово-організаційні переваги й недоліки малого бізнесу. Функції менеджменту малого бізнесу. Умови й особливості організації малого бізнесу в Україні. Досвід зарубіжних держав у сфері фінансового стимулювання розвитку малого бізнесу.

Тема 2. Управління формуванням фінансових ресурсів суб'єктів малого бізнесу. Джерела формування фінансових ресурсів суб'єктів малого бізнесу. Порядок визначення первісного капіталу на день створення суб'єкта малого бізнесу. Особливості формування фінансових ресурсів малих підприємств за рахунок кредитів комерційних банків. Умови отримання позик з фонду підтримки підприємництва. Лізинг, факторинг, франчайзинг – види формування фінансових ресурсів малих підприємств. Оптимізація структури капіталу малих підприємств. Дисконтування капіталу та доходу суб'єктів малого бізнесу. Використання інструментарію визначення вартості грошей в часі для одержання максимальної вигоди від вкладення коштів суб'єктом малого бізнесу.

Тема 3. Управління формуванням основних засобів малих підприємств. Зміст і завдання управління формуванням основного капіталу. Особливості управління формуванням основного капіталу малих підприємств. Джерела формування основних засобів малих підприємств. Розрахунок вартості лізингу основних засобів. Вибір вигіднішого варіанту формування основних засобів між лізингом і кредитами банків для малих підприємств. Оптимізація амортизаційної політики малого підприємства.

Тема 4. Управління оборотними активами суб'єктів малого бізнесу. Зміст і завдання управління оборотними активами суб'єктів малого бізнесу. Особливості управління формуванням оборотних активів суб'єктів малого бізнесу. Визначення оптимального розміру замовлення запасів суб'єктів малого бізнесу. Управління дебіторською заборгованістю малих підприємств. Розрахунок показників середнього терміну оборотності дебіторської заборгованості та середньоденного продажу. Формування та оцінка доцільності зміни умов кредитної політики суб'єкта малого підприємництва. Способи прискорення та відстрочки платежів. Управління залишками грошових коштів та оптимізація їх розмірів для малих підприємств. Використання моделей Баумоля та Міллера-Орра для оптимізації залишків грошових коштів малих підприємств.

Тема 5. Оподаткування доходів суб'єктів малого бізнесу. Сутність спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Класифікація платників єдиного податку. Умови застосування фізичними та юридичними особами спрощеної системи оподаткування. Ставки єдиного податку для юридичних і фізичних осіб. Порядок нарахування та строки сплати в бюджет єдиного податку юридичними особами. Порядок визначення та строки сплати в бюджет єдиного податку фізичними особами. Загальна система оподаткування фізичних і юридичних осіб-суб'єктів малого бізнесу. Оптимізація податкового навантаження суб'єктів малого підприємництва.

Тема 6. Управління прибутком суб'єктів малого бізнесу. Зміст, завдання та особливості управління прибутком суб'єктів малого бізнесу. Класифікація витрат на змінні та постійні. Розрахунок беззбиткового обсягу виробництва (реалізації) товарів суб'єкта малого бізнесу. Управління прибутком суб'єкта малого бізнесу на основі операційного важеля та управління змінними й постійними витратами. Управління використанням чистого прибутку.

Тема 7. Аналіз фінансової звітності малих підприємств. Склад, характеристика та зміст фінансової звітності малого підприємства відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Методи оцінки фінансової звітності малих підприємств. Система фінансових показників малого підприємства та їх оцінка. Особливості розрахунку фінансових показників за даними форми № 2-м «Звіт про фінансові результати». Комплексний аналіз фінансового стану малого підприємства.

Тема 8. Фінансове прогнозування та планування в малому бізнесі. Корпоративний план, порядок його складання і значення в прогнозованому фінансовому плануванні. Методи фінансового прогнозування та їх значення для визначення оптимальних показників суб'єктів малого бізнесу. Прогнозування руху грошових коштів на поточному рахунку, у касі малого підприємства. Використання платіжного календаря в оперативному плануванні руху грошових коштів та для їх синхронізації. Прогнозування складання фінансових звітів малих підприємств. Короткостроковий прогноз фінансового стану малих підприємств.

Тема 9. Фінансова стратегія малого підприємства. Сутність фінансової стратегії малого підприємства. Показники, що характеризують фінансову стратегію малого підприємства. Етапи формування фінансової стратегії малого підприємства. Критерії здійснення інвестицій у малі підприємства. Оцінювання доцільності прийняття інвестиційних проектів малого підприємства на основі розрахунку показників чистої приведеної вартості (NPV), внутрішньої норми рентабельності (IRR), індексу прибутковості (PI), терміну окупності (PB). Оптимізація джерел фінансування інвестиційних проектів малих підприємств.

Тема 10. Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу. Необхідність і шляхи державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу. Централізовані фонди фінансової підтримки малого бізнесу, порядок їх формування та використання.